

Arbeid Welvaart wordt duur betaald Ook in Chinese kantoortuinen loert het gevaar van burn-out

De Chinese fabrieksarbeiders het moeilijk hebben wisten we al, maar nu klagen ook steeds meer kantoorbestedenden over de te lange uren en de kans op een burn-out.

Tjeerd Wiersma AMSTERDAM

Het is China's nieuwe realiteit en de prijs die het voor de economische groei - circa 10,5 procent dit jaar - betaalt. Een Chinees met een normale kantoorbaan maakt namelijk vijf keer zo veel kans op een burn-out als een Amerikaan in een gelijkwaardige functie.

Dat blijkt althans uit recente gegevens van Chestnut Global Partners, een van oorsprong Amerikaanse adviesbureau. Dat komt wereldwijd op voor de rechten van werknemers en helpt ze ook bij problemen op de werkvloer en als ze in (psychische) nood komen.

En het aantal 'overspannen' Chinese kantoorbestedenden neemt - als we de cijfers tenminste mogen geloven - alleen maar toe. Chestnut becijferde dat ongeveer 30 procent van de Chinese kantoormedewerkers klaagt over te veel stress op de werkvloer en

een dreigende burn-out, tegen slechts 6 procent van de Amerikanen in een soortgelijke situatie.

Terwijl de Amerikanen hun wonden likken vanwege de recessie en velen van hen nog op zoek zijn naar een nieuwe baan, klagen de Chinezen vooral over de enorme werkdruk en het aantal overuren dat ze moeten

'Veel bazen vinden dat Chinese kantoorbestedenden, niet moeten zeuren'

Li Xu, Chestnut Global Partners

maken. Omdat veel (jonge) Chinese kantoorbestedenden dromen van een vrij(er) bestaan, overwegen ze daarom zelfs hun baan op te zeggen.

Chinese kantoorbestedenden zijn het namelijk zat op nog langer in het keurslijf van een baan te zitten die langer duurt dan van 9 tot 5 en om de orders van hun baas maar blind op te volgen.

Veel Chinezen die op kantoor zitten hebben weinig plezier van hun werk, zijn gedemotiveerd omdat ze nauwelijks iets te vertellen hebben en

stuiten op bijzonder weinig begrip van hun bazen. Die vinden dat ze helemaal niet moeten zeuren over arbeidsomstandigheden en dat ze gewoon door moeten werken', zegt Li Xu van Chestnut erover tegen de krant *China Daily*.

Het is in China nog steeds *not done* om je baas openlijk te bekrachtigen. En evenmin om je te beklagen over de omstandigheden in de kantoorruimte waarin je moet werken. Vele Chinezen zoeken daarom hun toevlucht tot internetfora van sites als *www.douban.com* en *www.peixun.com*. Omdat ze daar tenminste anoniem hun gram kunnen halen op hun werkgever. Uit een recente enquête van Peixun, onder bijna 1.700 Chinese kantoorbestedenden blijkt dat bijna 75 procent van hen last heeft van een burn-out. Journalisten en advocaten zouden het het zwaarst te verduren hebben.

Dat Chinese arbeiders het moeilijk hebben en uitgebuut worden, was al langer bekend, maar dat de klaging nu ook binnen de Chinese kantoorruimten valt te beluisteren is nieuw. Het lijkt de prijs die de Chinese kantoorbestedenden moeten betalen om de opkomende economische groei maar bij te kunnen houden. ●

Klimaat Bjorn Lomborg bepleit CO₂-tax Het is wél erg,

Hij was het internationale gezicht van de klimaatsceptici, maar de Deen Bjorn Lomborg pleit nu voor honderd miljard dollar aan maatregelen. Per jaar.

Marcel van Engelen AMSTERDAM

Wie Bjorn Lomborg aan de telefoon heeft, voelt aan de andere kant van de lijn een vuur branden. Een vuur van overtuiging - hij praat nogal gepassioneerd, aan één stuk - aangewakkerd door ergernis. 'Ik heb altijd gezegd dat klimaatverandering *real* is, maar niet zo erg als Al Gore beweerde. Mensen hoorden alleen het tweede deel en dus was ik een ontkenner. Nu zeg ik dat we daar honderd miljard dollar per jaar aan moeten besteden. Opnieuw horen mensen alleen het tweede deel, en nu ben ik Al Gore.'

Niet gedraaid

Vorige week verscheen Lomborgs nieuwste boek *Smart Solutions to Climate Change*, en de begeleidende publiciteit ging vooral over de draai die hij zou hebben gemaakt. Het zette hem aan tot een opiniestuk in *The Wall Street Journal*: ik ben helemaal niet gedraaid! Dat het vooral daarom moet gaan, tekent volgens Lomborg de polarisatie in de discussie over klimaatverandering. 'Er lijken nog altijd maar twee posities mogelijk: je vindt het bedrog of je vindt het het einde van de wereld. Geen van beide is juist. De belangrijkste reden waarom we niet vooruitkomen is dat het nauwelijks mogelijk is een intelligente middenpositie in te nemen.'

Nu is het niet verboden om van mening te veranderen, maar het moet gezegd worden: Bjorn Lomborg is niet gedraaid. Hij heeft nooit ontkennd dat klimaatverandering een groot mensveroorzaakt probleem is. Wel kun je zeggen dat zijn betoog is veranderd, of in elk geval dat hij zijn nadruk heeft verlegd. Van 'hoho, niet zo overdreven!' - waarmee de echte klimaatskeptici hem in hun kam probeerden te slapen - naar 'dit is een serieus probleem, hoe gaan we het oplossen?' Misschien is het hem het hele debat aan een nieuwe fase toe.

Lomborg is een politoloog, die statistiek doceert aan de universiteit van Aarhus, zich stoerde aan het pessimisme over het milieu, eind jaren

'Het probleem blijft honderd jaar bestaan. Zo lang kun je mensen niet bang blijven maken.' REUTERS

negenig in Denemarken tegen- draaiste opiniestukken begon te schrijven, en tenslotte een icoon werd in het internationale debat over klimaatverandering. Hij belandte erdoor op de lijsten van 's werelds invloedrijkste mensen en publiciteitsintellektuelen - van media als *Time Magazine* - zo ongeveer als Ayaan Hirsi Ali is voriging.

Wolkenvorming

Het lijkt er sterk op dat Lomborg, naarmate hij zich verder heeft verdiept in de onmetelijke databerg over klimaat, is gaan nadenken. De laatste drie à vier jaar heeft mijn standpunt

us gaan we het oplossen

'Het probleem blijft honderd jaar bestaan. Zo lang kun je mensen niet bang blijven maken.' REUTERS

zich ontwikkeld', geeft hij toe. 'Dat komt doordat de mogelijkheden voor slimme oplossingen zijn verbeterd. Maar ik ben nog altijd tegen alarmisme, het bang maken van mensen. Al Gore heeft zo het probleem van de agenda gezet, dat heeft zijn waarde gehad, maar het blijft honderd jaar bestaan. Zo lang kun je mensen niet bang blijven maken. Dan worden we, verliezen ze hun interesse. Je moet oplossingen bieden.'

Lomborgs zwakte - hij is geen klimaatoloog maar sociaal wetenschapper - is tevens zijn kracht. Hij probeert overzicht te houden en neemt het menselijk gedrag als uitgangspunt.

In zijn nieuwste boek zetten voor- en tegenstanders van uiteenlopende oplossingen hun argumenten uiteen, waarna vijf economen (onder wie drie Nobelprijswinnaars) die beoordelen. Welke oplossing heeft het meeste waar voor haar geld? Helemaal onderaan bungelt het terugdringen van broeikasgasen. We kunnen ons geld veel beter uitgeven aan ontwikkeling van schone energie (zonnepanelen, wind, algen) en ook aan nog slecht ontwikkelde technologieën als het bevorderen van wolkenvorming boven de zee, zodat de warmte van de zon weerklaart wordt.

Een onzekere richting, beaamt hij. 'Maar er zijn vele verschillende tech-

Bjorn Lomborg, HOLLANDE HOEDE

nicken. Als we in allemaal investeren, is de kans vrij groot dat ze resultaat opleveren. Laten we zeggen dat deze aanpak 90 procent kans van slagen heeft. Dat is meer dan de nul procent van de huidige aanpak. We richten ons al twintig jaar tevergeefs op het terugdringen van de CO₂-tuitstoot.'

CO₂-belasting

Volgens Lomborg is het een illusie dat we minder fossiele brandstoffen zullen verbruiken als de stapsgewijs duurder worden. We zullen pas echt minder verbruiken als groene energie goedkoop wordt, dat iedereen daarvoor kiest. Daarom moet dat. Hij stelt voor het onderzoek te financieren door wereldwijd een CO₂-belasting in te voeren die jaarlijks de 100 miljard dollar oplevert. Hoe realistisch is dat? 'Nee, India en China zullen niet meedoen, de VS evenmin. Maar die CO₂-tax is slechts het ideale economische model. Je kunt de ideale

'Als we investeren in alle technieken, is de kans groot dat ze resultaat opleveren.'

Bjorn Lomborg

derd miljard ook uit andere publieke middelen halen. Het huidige beleid van de EU, dat door CO₂-beperkingen leidt tot kunstmatig afremming van de economie, kost veel meer'. In wezen is Lomborgs betoeg helemaal zo dwars niet: hij pleit bovendien voor schone energie. Wie kan daar tegen zijn? 'Reinhold Pachauri in elk geval niet. De klimaatbaas van de VN vergeleek Lomborg eerder met Hitler, omdat hij mensenlevens te calculeerd zou hebben beoordeeld. Sinds kort zijn ze vrienden en ondertekent Pachauri zijn mails naar Lomborg lieflijk met 'Pachi', vertelt Lomborg lachend. Pachi schreef een aanbeveling voor Lomborg, niet over het weer, maar over de zee. 'Hij kende me niet, had zelfs geen foto van me, maar hij was blij met mijn tegenstanders. Ik was de bad guy. Toen we anderhalf jaar geleden samen een debat waren, bleek hij het tot zijn eigen verbaizing vaak met me eens te moeten zijn. Ik was geen gek, maar een intelligente man. En ik ben vegetarisch, al sinds mijn elfde, dat heeft wellicht ook meegeesped. Dan kun je natuurlijk geen slecht mens zijn. ●

STEL...

...dat we aliens op bezoek krijgen

Er zijn van die nieuwsberichten waarbij ook ervaren journalisten zich even in de arm moeten knijpen. VN bereiden zich voor op eerste ontmoeting met aliens' stond gisteren op verschillende websites te lezen. In het Engels is het nieuws nog letjke moeier: 'UN prepares for first contact with alien life'. First contact! Dat is Star Trek! De Vulcans (gele huid en puntoren, maar ze spreken gewoon Amerikaans) hebben de aarde al een tijdje in de smiezen en komen ons de hand reiken als we de eerste warp-motor hebben gebouwd, die interplanetaire ruimtereizen mogelijk maakt. Aan het handje van de Romulans mogen we vervolgens meedoen in de interplanetaire eredisatie van Klingons, Ferengi en Romulans - het blijkt nogal druk te zijn met mensachtigen in de ruimte.

Maar hoevel Star Trek best secure met wetenschappelijke inzichten omgaat: het blijft wel fictie. En dan gaan de VN in de echte wereld een echte ambassade aanstellen? Maar indertijd: de Maleise doctor in de astrofysica Mw. Mazlan Othman wordt belast met de taak te communiceren met ET-achtigen, als die zich melden. Zij is erkend (onder)zoeker van intelligente levensvormen buiten de aarde, en al jaren hoofd van de United Nations Office for Outer Space Affairs, waar al jaren wordt gewerkt aan protocollen voor bijvoorbeeld de ontzetting van ruimtevaartuigen en de manier om de wezens te groeten. Want stel dat de aliens wél landen? Dan kun je beter voorbereid zijn. In dat geval is een kopzorg of we buitenaardse ziekten buiten de deur houden. En sociaal gezien wil je de aliens niet zien het hoofd stoten, gesteld dat ze die hebben. Alleen zie je de afweer keuzen? Handjes schudden, snappen ze dat?

Take me to your leader! Wat een bezicht. Deze krant heeft zich meteen aangemeld voor het eerste interview met de aliens. ●

De rubriek Stel... verkent wat ook het nieuws had kunnen zijn. Reacties/suggesties: stel@pers.nl

Censuur Gekocht en verbrand

Pentagon vernietigt 10.000 boeken

Een Amerikaanse luitenant die in Afghanistan diende, wil zijn memoires verkopen. De Amerikaanse overheid heeft dat liever niet.

Redactie buitenland

Het Amerikaanse ministerie van Defensie heeft recentelijk bijna 10.000 exemplaren gekocht en vernietigd van de memoires van een voormalig officier van het Amerikaanse leger. Dit is afgelopen zaterdag bevestigd door een woordvoerder. De inhoud van het boek zou staatsgeheim bevatten en een gevaar vormen voor de nationale veiligheid.

In *Operation Dark Heart* beschrijft luitenant Anthony Shaffer zijn tijd in

Afghanistan toen hij aan het hoofd stond van een team dat geheime operaties uitvoerde. Volgens Shaffer was de grootste fout van de regering Bush dat ze de cultuur in Afghanistan niet begreep.

Het ministerie van Defensie heeft naar eigen zeggen 9.500 exemplaren van de eerste druk opgekocht en vernietigd. Shaffer woedend. 'Dit hele gedoe riek naar verraak', zegt hij tegen CNN. 'Iemand die 10.000 boeken koopt om een verhaal te onderdrukken in een digitaal tijdperk, het is van de gekke.'

Censuur

De uitgever van het boek heeft inmiddels een tweede druk uitgebracht, die is nagekeken en gecorrigeerd door

het Pentagon. Enkele woorden en namen tot complete afwezigheid zijn gemaakt. Een van de eerste zinnen van het boek luidt: 'Here I was in Afghanistan (redaction) My job: to run the Defense Intelligence Agency's operations out of (redaction) the hub for U.S. operations in country.' Van de eerste twee pagina's van hoofdstuk 15 zijn maar liefst 21 regels zwart gemaakt.

Op de officiële website van het boek is een video te zien over de pogingen van het Pentagon om het boek niet gepubliceerd te krijgen.

Volgens klokkenluiderwebsite WikiLeaks komt de waarheid toch wel op tafel. Hun reactie op Twitter: 'Burn all the books you want, Nazi punks. We already have a copy.' ●

Aanval PAKISTAN BOOS OP NAVO

EP

Pakistan heeft vervolgen gereageerd op NAVO-aanvalen met helikopters op Pakistaans grondgebied enkele dagen geleden, waarbij tientallen Afghaanse burgerdodelingen om het leven kwamen.

'Deze incidenten zijn een duidelijke schending van het mandaat waaronder ISAF opereert' en 'onacceptabel', aldus een woordvoerder van het Pakistaanse ministerie van Buitenlandse Zaken.

Misbruik CELSTRAFEN TBS VOOR OMA

Een oma die zou hebben meegewerkt aan seksueel misbruik en het vervaardigen van kinderpornoografie van haar vijf weken oude kleinzoon, op wie ze voor het eerst paste, noemde de officier van justitie in Den Bosch gisteren 'te bizar voor woorden'. Ze eiste voor de rechtbank in Den Bosch een celstraf van 265 dagen plus tbs met voorwaardelijke detentie van de 57-jarige oma. De rechtbank doet op 10 oktober uitspraak.

De voormalig Franse minister van Justitie heeft dit zonged voor bilairiteit toen zij tijdens een gesprek 'infatello' zei waar 'ze infatello' bedoelde.

BUDEATAMAN

TOMMY WIERINGA

Op veel plaatsen kun je verhalen vinden over de hardheid van kozaken. Hun wreedheid. De literatuur is een belangrijke bron maar ook in het leven aan 265 dagen plus tbs met voorwaardelijke detentie tot mijn door - aan een Boord van DE ontmoette ook eens de man die de Ataman vult de lage kam,

rikaanse vrouw wier joodse grootouders voor de pogroms van de kozaken waren gelucht. Haar grootmoeder stak als vluchteling de Atlantische Oceaan over; zij als toerist - in dezelfde eeuw. De vrouw vertelde dat de gedachte aan haar grootmoeder haar ontroefde, dat ze moest denken aan hoe zij eertijds Amerika had zien opdoemen, toen dat nog echt het land van de vrijheid was, zonder ionie, zonder ondermijnende bigedachten. Op de oostelijke oever van de Dnjepr ontmoet ik nu Ataman Gri-gorovitsj Rilalko, een kozoak van 68 jaar, zijn houten handdruk zal ik niet licht vergeten. Maar meer nog dan lichamelijk vertegenwoordigt hij het

spirituele kozoakendom - een compositie van de pogroms van de kozaken en sterke verhalen. De afstand tot de gebeurtenissen beziet de mythen. We kijken ver achter ons terwijl Ataman Gregorovitsj vertelt; diep in de voorbijeeuwen zien we schaduwen dansen. Ook al waren het praktische aanhechters de vrijheid hadden gezocht, de regels waren strikt: tijdens de campagnes was dronkenschap verboden, overdrenners werden onthoofd of doodgeranseld. Een voor een namen de mannen de strot ter hand. 'Ruststere' werd me broedec; ik ben het niet die ik slaat, het is de broederschap'. De stem van de Ataman vult de lage kam,

het destillaat van al die hardheid slaat neer: de zuivere trots van de kozoak. 'Voor een kozoak', zegt hij, 'is de vrijheid belangrijker dan zijn leven'. We gaan onder de lage deurpost door maar niet weten waar onze eeuwen op ons wachten, en de dreinende teleurstelling die daarmee verbonden is. De omgeving van een anarchistische kozoakenkamp. Een houten uitkijpost, een klein kanon en vlaggen boven de borstvering van gevlochten twijgen. Het is zondagmiddag, kinderen rijden paard en werpen met hun messen. Een aardige vrouw leert me hoe ik een traditionele bloem schilder die in het verleden op de muren en het meubilair werden aange-

bracht. De woensdags geeft de Ataman leiding aan een beveiligingsbedrijf in Cherson (Russische maffiamannen vreezen niets zozeer als de kozoaken maar een uitdaging te wezen), in het weekeinde is hij in zijn kamp, waar hij de traditie tracht te reïneren. Dat wil ik ik hem weten, of het niet een beetje zeer doet, en hoe hij erin slaagt om zijn twijfel te overtuigen. Een aardige vrouw leert me hoe ik een traditionele bloem schilder die in het verleden op de muren en het meubilair werden aange-

RECORD GOUDPRIJS! Verkoop het nu Ik wil uw goud Uw ontvangst direct de hoogste prijs voor sieraden, ring, kapot, ringen, goudbuis, tandengoud, zilver, goud, rijksdaalder, bestek, broodmand, diamant, briljant en horloges: Cartier, Rolex, Breitling, Omega enz. Potma Edelmetaal. Peperstraat 28 - Den Haag Tel. 070-3636666 Di. tm za. 11.00 - 17.00 uur www.potma-edelmetaal.nl

Oranje uitje Koninklijk Bezoek 30 oktober naar de musical Soldaat van Oranje.

Infatello De voormalig Franse minister van Justitie heeft dit zonged voor bilairiteit toen zij tijdens een gesprek 'infatello' zei waar 'ze infatello' bedoelde.

Verdachte vs. Google.fr Een van een staatsrechtelijke Naam die zou de woorden 'satans' en 'verkrachter' zien krijgen als zijn naam googelde.

Brandweer komt voor niets Door een staatsrechtelijke Naam die zou de woorden 'satans' en 'verkrachter' zien krijgen als zijn naam googelde.

When Dolphins Cry Door nalatigheid veldrijden bij het waddengebied in de Dolfijnruimte in Harderwijk overleden.